

**Силабус курсу
«ВИВЧЕННЯ ОРКЕСТРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ»**

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Роки навчання: II, III
Семестри: III, IV, V, VI
Кількість кредитів: 4**

Мова викладання: українська

ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів»

Голючек Микола Степанович

Заслужений артист України, Доцент
баяніст, викладач.

Контактна інформація: mikolagoliuchek@ukr.net

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:**
ОК 10 «Теорія», ОК 11 «Сольфеджіо», ОК 18 «Фах (за видами)».
- **Постреквізити дисципліни:** ОК 16 «Інформаційні технології в музиці», ОК 22 «Методика і практика роботи з ансамблем», ОК 30 «Інструментовка»

Призначення дисципліни

Дисципліна «Вивчення оркестрових інструментів» належить до циклу дисциплін вільного вибору студента циклу професійної підготовки, кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)». Предметом вивчення дисципліни є засвоєння студентами базових знань щодо технічних характеристик, основних прийомів і принципів звуковідтворення та діапазону музичних інструментів; отримання практичних навичок гри на оркестрових інструментах та вміннь елементарного програвання оркестрових партій; закріплення знань щодо нотації та звучання транспонуючих інструментів;

Під час вивчення кожного з інструментів обов'язково висвітлюються:

- Будова інструменту, коротка історія створення і розвитку;
- постава під час гри;
- функціональні відомості про інструмент (належність до оркестрової групи, звуковидобування, стрій, транспонування і нотація, діапазон, регістри, їх характеристика).

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни «Вивчення оркестрових інструментів» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- **ЗК 2** Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.
- **ЗК 8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК 9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК43** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК113** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Мета навчальної дисципліни «Вивчення оркестрових інструментів» є:

- оволодіння основними оркестровими інструментами, що входять до складу симфонічного оркестру;
- формування початкових навичок гри на оркестрових інструментах;

Дисципліна присвячена вивченню загальних відомостей, технічній характеристиці та використанню музичних інструментів в оркестровій практиці, а також спрямована на отримання студентами практичних знань, умінь та навичок гри на струнно-смичкових, дерев'яних, мідних духових та ударних інструментів. Узагальнено вивчається група українських народних інструментів (зокрема цимбали).

Зміст і структура курсу

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	разом	індивідуальні	самостійні	разом	індивідуальні	самостійні
МОДУЛЬ 1. 2-й курс, III-й семестр						
Тема 1. Формування постановки виконавського апарату та фахового дихання на флейті.	8	4	4	7	1	6
Тема 2. Організація первинних аплікатурних навичок.	8	4	4	7	1	6
Тема 3. Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів.	8	4	4	7	1	6
Тема 4. Поглиблення та вдосконалення набутих вмінь гри на флейті.	8	4	4	8	1	7
Разом:	32	16	16	29	4	25
МОДУЛЬ 2. 2-й курс, IV-й семестр						
Тема 1. Формування правильної постави та початкових практичних навичок гри на скрипці.	8	4	4	7	1	6

Тема 2. Організація первинних аплікатурних вмінь.	8	4	4	7	1	6
Тема 3. Робота над розвитком технічних та художніх прийомів.	8	4	4	7	1	6
Тема 4. Удосконалення навичок гри на скрипці.	8	4	4	8	1	7
Разом:	32	16	16	29	4	25
МОДУЛЬ 3. 3-й курс, V-й семестр						
Тема 1. Формування раціональної постави виконавського апарату під час гри на цимбалах. Робота над звукоутворенням.	7	4	3	7	1	6
Тема 2. Організація первинних аплікатурних вмінь.	7	4	3	7	1	6
Тема 3. Вдосконалення виконавських навичок.	7	4	3	8	1	7
Тема 4. Формування навичок сольного та ансамблевого виконавства на цимбалах.	7	4	3	9	2	7
Разом:	28	16	12	31	5	26
МОДУЛЬ 4.3-й курс. VI-й семестр						
Тема 1. Формування та розвиток виконавського апарату. Початкові навички гри на бас-гітарі	7	4	3	7	1	6
Тема 2. Засвоєння основних виконавських навичок та прийомів гри на бас-гітарі.	7	4	3	7	1	6
Тема 3. Розвиток творчого мислення. Підбір на слух, імпровізація та самостійне створення простих мелодій.	7	4	3	8	1	7

Тема 4. Формування навичок сольної та ансамблевої гри на бас-гітарі.	7	4	3	9	2	7
Разом:	28	16	12	31	5	26
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	120	64	56	120	18	102

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є диференційований залік. Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F).

Поточний контроль: передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Політика оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹.

---

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою». Робоча програма ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів».

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1–35 балів³:

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується⁴.

---

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів».

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів».

⁴ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-30 балів» робочої програми. Робоча програма ВБ 50 «Вивчення оркестрових інструментів».

Рекомендована література

1. Вивчення оркестрових інструментів : методичні В 41 рекомендації для студ. і викл. вищ. навч. закл. культ. і мист., керівн. оркестрів / уклад. В. М. Пересулько. — Вінниця : Нова Книга, 2012. — 64 с.
2. Вивчення оркестрових інструментів: методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації / уклад. С.М.Сукретна, М.В.Сукретний. Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. 76 с.
3. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підручник. / Микола Давидов. — Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. — 419 с.
4. Мацієвський І. Музичні інструменти гуцулів.-Вінниця. Нова книга.- 2012.- С.463.
5. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник: ч.1 / – Вид. 2-ге, перероб.
6. Пересулько В. Вивчення оркестрових інструментів: методичні рекомендації для студ. і викл. вищ. навч. закл. культ. і мист., керівн. оркестрів / уклад. В. М. Пересулько. — Вінниця : Нова Книга, 2012. — 64 с.а допов.–Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. — 182 с.
7. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. / Гнат Хоткевич. — Харків. 2002. — 290 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbu.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І.

Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної

бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського